

Sygn. akt: I C 266/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2023r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Żelewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 listopada 2023r. w G.

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko **R. P.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz R. P. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygnatura akt I C 266/23

UZASADNIENIE WYROKU

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. wniósł pozew przeciwko R. P. o zapłatę kwoty 24.070 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 sierpnia 2022 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że w dniu 26 września 2020 roku pozwana w związku z prowadzoną przez siebie działalnością zawodową w zawodzie pielęgniarki zawarła z powodem umowę o świadczenie usług doradczych oraz umowę inwestycyjną. Na podstawie umowy inwestycyjnej powód zobowiązał się do pokrycia kosztów 140 godzinnego kursu nauki języka norweskiego oraz materiałów szkoleniowych, określając koszt organizacji nauki na kwotę 14.700 zł. Natomiast, pozwana zobowiązała się do podjęcia pracy wskazanej przez powoda oraz kontynuowania zatrudnienia przez 27 miesięcy. Wypełniając swoje zobowiązanie powód skierował pozwaną na szkolenie, a także zapewnił niezbędne materiały. Koszt organizacji szkolenia został w całości pokryty przez powoda. Wobec braku osiągnięcia przez pozwaną poziomu znajomości języka norweskiego, pozwana uzyskała negatywny wynik rozmowy rekrutacyjnej. W związku z czym była zobowiązana do podjęcia dodatkowego szkolenia. Pomimo licznych propozycji w zakresie organizacji szkolenia, powódka ostatecznie zrezygnowała z podjęcia dalszych rozmów kwalifikacyjnych u kolejnych pracodawców i zrezygnowała z wyjazdu za granicę. Niezależnie od kosztów szkolenia, powód poniósł również koszt procesu przygotowania pozwanej do zatrudnienia na rzecz skandynawskiego pracodawcy w kwocie 10.000 zł. Jako podstawę swoich roszczeń powód wskazał § 3 i § 2 pkt 1 lit. a i b umowy inwestycyjnej. Termin wymagalności roszczenia został ustalony zgodnie z treścią wezwania do zapłaty z dnia 12 lipca 2022 roku.

(pozew, k. 3-6v)

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa, kwestionując roszczenie co do zasady i wysokości, wartość świadczonych usług oraz fakt przeprowadzenia procesu przygotowania jej do podjęcia pracy u skandynawskiego pracodawcy. Pozwana zwróciła uwagę, że w toku wykonywania umowy szkoleniowej zostały podpisane jeszcze dwie umowy tj. umowa inwestycyjna oraz umowa o świadczenie usług doradczych, przy czym ta druga została podpisana później niż 26 września 2020 roku. Powyższe umowy zostały zawarte po uzyskaniu przez pozwaną umiejętności na poziomie

A1. Jak wskazano umowy tylko częściowo pokrywają się zakresem przedmiotowym i podmiotowym i nie wiadomo do końca jaki stosunek i o jakiej treści łączy strony. Pozwana wskazała, że przez cały okres trwania kursu sumiennie wywiązywała się z ustalonych zasad współpracy, była merytorycznie przygotowana do zajęć, brała w nich aktywny udział, zaliczyła wszystkie testy z punktacją ponad 80 %, angażowała się w naukę również we własnym zakresie. Po ukończonym kursie powódka podjęła rozmowy z potencjalnymi pracodawcami. Pozwana zakwestionowała, by powódka podejmowała działania związane ze wsparciem pozwanej w znalezieniu zatrudnienia. We własnym zakresie musiała pozyskiwać informacje co do końcowego przebiegu i terminu zakończenia procedury. Pozwana kwestionuje, by powódka w pełni wywiązała się z obowiązku dostarczenia materiałów do nauki. Pozwana podniosła, że rozmowy kwalifikacyjne były prowadzone w różnych dialektach języka norweskiego, a kurs obejmował naukę dialektu bokmal. Nadto, zastrzeżenia pracodawców nie dotyczyły poziomu językowego, lecz np. wieku pozwanej, wcześniejszego doświadczenia w pracy w Norwegii. Brak właściwej realizacji zobowiązania przez powoda doprowadził do wystąpienia problemów natury zawodowej i finansowej. Po kontakcie z powodem, pozwana złożyła wypowiedzenie umowy o pracę. Zdaniem pozwanej, postanowienia umów w zakresie, w jakim nakładają na pozwaną obowiązek podjęcia dodatkowego szkolenia językowego są nieważne w myśl art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 k.c. Zdaniem pozwanej przewidziane w umowie uprawnienie do weryfikacji poziomu znajomości języka dawało powódce możliwość jednostronnego kształtowania treści stosunku prawnego, bez możliwości interwencji ze strony pozwanej. Cały ciężar odpowiedzialności za negatywne wyniki rozmów kwalifikacyjnych zrzucano na pozwaną, przy czym o braku zatrudnienia zdecydowały okoliczności inne niż umiejętności językowe. Co istotne, obecnie pozwana pracuje w Norwegii jako pielęgniarka, a jej poziom językowy został oceniony jako satysfakcjonujący. Zdaniem pozwanej roszczenie powoda jest także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

(sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 71-76v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie związanym z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników.

(dowód: odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 10-12)

W dniu 26 września 2020 roku pomiędzy powódką (zwaną inwestorem dotującym) a pozwaną R. P. (zwaną osobą zobowiązaną) została zawarta umowa szkoleniowa, na podstawie której inwestor dotujący skierował pozwaną na szkolenie w zakresie nauki języka norweskiego przy podejmowaniu pracy w zawodzie pielęgniarki na rzecz 3P lub innego wskazanego pracodawcy. Kurs organizowany miał być przez powoda w terminie od października 2020 do czerwca 2021r. (§ 1 ust. 1). Nadto, inwestor zobowiązał się do sfinansowania obsługi procesu przygotowania osoby zobowiązanej do podejmowania pracy na rzecz 3P lub innego wskazanego pracodawcy, po ukończeniu przez nią kursu nauki języka, o którym mowa w § 1 pkt 1 umowy (§ 1 ust. 2).

W myśl § 2 ust. 2 osoba zobowiązana zobowiązała się do:

- a. aktywnego uczestnictwa w zajęciach języka norweskiego,
- b. podejmowania nauki własnej języka norweskiego gwarantującej efektywne przyswajanie wiedzy języka;
- c. udziału w 87 % zajęć liczonych miesięcznie, jak i w całym okresie trwania szkolenia;
- d. odrobienia wszystkich nieobecności na własny koszt we wskazanej przez inwestora dotującego szkole językowej;
- e. odrabiania prac domowych i przygotowywania się na zajęcia, inwestor dotujący dopuszcza możliwość zgłoszenia przez osobę zobowiązaną nieprzygotowania do zajęć jeden raz w ciągu dwóch miesięcy szkolenia;

f. przedstawienia inwestorowi dotującemu zaświadczenia o ukończeniu szkolenia potwierdzające fakt ukończenia ww. szkolenia oraz o zdaniu egzaminu, w terminach ustalonych przez komisję egzaminacyjną;

g. podjęcia pracy wskazanej przez inwestora dotującego oraz kontynuowania zatrudnienia przez okres 27 miesięcy liczony od miesiąca zakończenia szkolenia będącego przedmiotem umowy;

h. wykonywanie obowiązków służbowych w sposób dynamiczny i obowiązkowy.

Zgodnie z § 3 umowy obowiązek zwrotu całości kosztów szkolenia wskazanego w § 2 pkt 1 lit. a i b umowy powstawał w przypadku:

a. nieuzasadnionego przerwania szkolenia przez osobę zobowiązaną;

b. rozwiązania umowy o pracę z podmiotem wskazanym przez inwestora dotującego na prośbę lub z winy pracownika w okresie wskazanym w § 2 pkt 2 lit. f umowy;

c. naruszenia zasad szkolenia określonych w § 2 pkt 2 lit. a, b, c, d, g, bądź niepodjęcia zatrudnienia w przypadku wskazanym w § 2 pkt 2 lit. f umowy. W przypadku uzyskania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia określonego w § 2 pkt 2 lit. e umowy przy braku wymaganej kursem obecności na zajęciach obowiązek zwrotu całości kosztów szkolenia wskazanego w § 2 pkt 1 lit. a i b nie powstaje;

d. braku dyspozycyjności do podjęcia zatrudnienia po ukończeniu szkolenia, o którym mowa w 1 umowy.

Nadto w § 3 ust. 2 określono inne zasady aktualizacji odpowiedzialności określonej w § 3 pkt 1 umowy, w tym nie osiągnięcie odpowiedniego poziomu znajomości języka norweskiego przez osobę zobowiązaną, potwierdzone przez prowadzącego kurs językowy, skutkuje obowiązkiem podjęcia dodatkowego szkolenia trwającego około 3 miesięcy, celem podniesienia kwalifikacji i ponownego przystąpienia do procedury uzyskania zatrudnienia.

(dowód: umowa szkoleniowa, k. 81-83)

Ponadto, pomiędzy stronami została zawarta umowa doradztwa do pracy w Norwegii jako pielęgniarka. Zgodnie z § 1 okres zatrudnienia wynosił 27 miesięcy, w co wliczany jest 6-miesięczny okres próbny i rozpoczyna się po pozytywnym przejściu etapu rekrutacyjnego, który polega w szczególności na pozytywnym zaliczeniu kursu językowego, zakończeniu autoryzacji dokumentów oraz zatwierdzeniu aplikacji przez stronę norweską na spotkaniu. Stosownie do § 4 ust. 4 osoba kierowana do pracy po zakończeniu nauki języka, która trwa do osiągnięcia poziomu B1 ma obowiązek wyjazdu do pracy w Norwegii na 27 miesięcy, w innym wypadku ponosi koszty równe kosztom utraconych korzyści, tj. za każdy miesiąc, który pozostał do wypełnienia kontraktu, (...) sp. z o.o. na podstawie noty obciążeniowej pobierze opłatę w wysokości 1.300 zł brutto. Z kolei, wedle § 4 ust. 5 w przypadku niedopełnienia umowy rezygnacji przed wyjazdem, osoba kierowana ma obowiązek zwrotu kosztów, równym kosztem inwestycji w jej osobę – stosowany jest przelicznik rynkowej, doradczej stawki godzinowej w wysokości 200 zł brutto, za każdą godziną pracy poświęconą przez pracownika (...) sp. z o.o. osobie kierowanej.

(dowód: umowa doradztwa do pracy w Norwegii jako pielęgniarka, k. 83-83v)

Poza obiema ww. umowami, w dniu 26 września 2020 roku pozwana również inne dokumenty, w tym umowę o zakazie działalności konkurencyjnej, cennik stanowiący załącznik do umowy szkoleniowej, wstępne założenia kursu języka norweskiego oraz informację (...). Projekt umowy doradztwa do pracy w Norwegii został pozwanej wcześniej przesłany za pośrednictwem poczty elektronicznej. Przy podpisaniu pozwana została poinformowana, że w przypadku, gdy po zakończeniu kursu poziom znajomości języka norweskiego będzie niewystarczający będzie musiała dokupić kurs dokształceniowy. Pozwana miała świadomość, że musi osiągnąć poziom B1. Ponadto, pozwana została poinformowana, że w przypadku zerwania przez nią umowy, będzie zobowiązana do zwrotu powodowi poniesionych kosztów.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179, przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152, wydruk korespondencji e-mailowej, k. 164-167v, 169-175)

Nadto, już w toku realizacji ww. umowy, strony popisały umowę o świadczenie usług doradczych, której przedmiotem było świadczenie przez Agencję na rzecz pozwanej usług doradztwa polegających na przygotowaniu jej do podjęcia zatrudnienia i zawarcia umowy o pracę z pracodawcą norweskim na zasadach określonych umową (§ 1 ust. 1). Warunkiem początkowym uzyskania przez podopiecznego rekomendacji dla pracodawcy norweskiego jest spełnienie wymogu posiadania umiejętności potwierdzonych dyplomem pielęgniarskim oraz aktualnym prawem wykonywania zawodu (§ 1 ust. 3), zaś warunkiem zatrudnienia podopiecznego przez pracodawcę norweskiego jest uzyskanie rekomendacji Agencji, ukończenie z wynikiem pozytywnym kursu językowego, otrzymanie autoryzacji dokumentów z izb norweskich oraz pozytywny wynik rozmów z przedstawicielem norweskiego pracodawcy (§ 1 ust. 4). Okres zatrudnienia podopiecznego wynosił 27 miesięcy i rozpoczął się od dnia zawarcia z pracodawcą norweskim umowy o pracę (§ 2 ust. 1). Etap rekrutacyjny polegał na ukończeniu z wynikiem pozytywnym kursu językowego, zakończeniu autoryzacji dokumentów oraz zatwierdzeniu aplikacji pozwanego przez pracodawcę norweskiego na spotkaniu (§ 2 ust. 2). Agencja za świadczone usługi za pośredniczenie w znalezieniu posady nie pobiera opłat od podopiecznego (§ 5). Umowa została zawarta na czas określony tj. od daty jej podpisania do końca okresu zatrudnienia (§ 6). Zasady odpowiedzialności za niedotrzymanie warunków umowy określa umowa inwestycyjna (§ 7). Agencja zobowiązana jest do zachowania należytej staranności przy świadczeniu usług będących przedmiotem umowy, w szczególności zobowiązana jest zapewnić podopiecznemu zatrudnienie (§ 7 ust. 2). Podopieczny zobowiązany jest do należytej staranności przy realizowaniu obowiązków wynikających z umowy, w szczególności zobowiązany jest regularnie uczęszczać na kurs językowy, zapoznawać się z materiałami informacyjnymi dostarczanymi przez Agencję (§ 7 ust. 3).

(dowód: umowa o świadczenie usług doradczych, k. 13-14)

Nadto, strony podpisały umowę inwestycyjną, na podstawie której powódka jako inwestor dotujący skierował pozwaną (nazwaną osobą zobowiązaną) na szkolenie w zakresie nauki języka norweskiego przy podejmowanie pracy w zawodzie pielęgniarki na rzecz (...) C. AS lub innego wskazanego pracodawcy skandynawskiego. Kurs miał być organizowany i finansowany przez powoda w terminie od 13 października 2020 do 15 czerwca 2021, z uwzględnieniem zastrzeżeń zawartych w umowie (§ 1 ust. 1). Nadto, powód zobowiązał się do sfinansowania obsługi procesu przygotowania osoby zobowiązanej do podjęcia pracy na rzecz (...) C. AS lub innego wskazanego pracodawcy skandynawskiego, po ukończeniu przez nią kursu nauki języka, o którym mowa w § 1 pkt 1 umowy (§ 1 ust. 2). Inwestor dotujący był zobowiązany do pokrycia kosztów nauki języka norweskiego „z góry” dla osoby zobowiązanej na warunkach określonych w umowie, przy czym koszt specjalistycznego szkolenia w zakresie nauki języka norweskiego wynoszącego 14700 zł pokrywa udział osoby zobowiązanej w 140 godzinach kursu, materiały szkoleniowe i materiały do nauki własnej języka, przy czym ww. kwota mogła ulec zwiększeniu w trakcie trwania kursu proporcjonalnie do czasu, jakiego osoba zobowiązana będzie wymagała do ukończenia kursu, o zmianie kwoty inwestor miał uprzedzić z wyprzedzeniem nie mniejszym niż 14 dni (§ 2 ust. 1 lit. a) oraz sfinansowania obsługi procesu przygotowania osoby zobowiązanej do podjęcia zatrudnienia na rzecz pracodawcy skandynawskiego wskazanego przez inwestora w łącznej kwocie 10.000 zł (§ 2 ust. 1 lit. b).

Zgodnie z § 2 ust. 3 osoba zobowiązana zobowiązała się do:

- a. aktywnego uczestnictwa w zajęciach języka norweskiego, rozumianego jako faktyczny udział w nie mniej niż 87 % zajęć, a nie wyłącznie ich słuchanie;
- b. podejmowania dodatkowej nauki własnej języka norweskiego, gwarantującej efektywne przyswajanie wiedzy języka,
- c. aktywnego udziału w 87 % zajęć liczonych miesięcznie, jak i w całym okresie trwania szkolenia,
- d. odrobienia wszystkich nieobecności na własny koszt we wskazanej przez inwestora dotującego szkole językowej,

e. każdorazowego usprawiedliwienia nieobecności w formie pisemnej lub mailowej, nie później niż w terminie 2 kolejnych dni od dnia nieobecności,

f. pisemnego lub mailowego usprawiedliwienia niestawiennictwa na spotkaniu w terminie nie dłuższym niż 2 dni od daty spotkania, przy czym za okoliczność usprawiedliwiająca uznać należy chorobę potwierdzoną dokumentacją medyczną, siłę wyższą rozumianą jako okoliczność zewnątrz i nagła, wypadek komunikacyjny, zgon najbliższego członka rodziny;

g. odrabiania prac domowych w 87 % wszystkich zadanych prac domowych, przygotowania się na zajęcia, przy czym inwestor dotujący dopuszcza możliwość zgłoszenia przez osobę zobowiązaną nieprzygotowania do zajęć jeden raz w ciągu dwóch miesięcy szkolenia,

h. przystępowania do testów w trakcie kursu oraz testu końcowego, przy czym nieusprawiedliwione nieprzystąpienie do jakiegokolwiek testu jest uznane za nieuzasadnione przerwanie kursu,

i. przedstawienia inwestorowi dotującemu zaświadczenia o ukończeniu szkolenia potwierdzającego fakt ukończenia ww. szkolenia oraz zaświadczenia o zdaniu egzaminu, w terminach ustalonych przez komisję egzaminacyjną,

j. podjęcia pracy wskazanej przez inwestora dotującego oraz kontynuowania zatrudnienia przez okres 27 miesięcy liczony od dnia podjęcia zatrudnienia przez osobę zobowiązaną u pracodawcy norweskiego;

k. wykonywanie obowiązków służbowych w sposób dynamiczny i obowiązkowy,

l. podjęcia zatrudnienia u pracodawcy norweskiego, po pozytywnym przejściu rozmowy z pracodawcą norweskim, która kończy proces edukacyjny i kurs językowy.

Zgodnie z § 3 ust. 1 lit. c obowiązek zwrotu całości kosztów procesu przygotowania osoby zobowiązanej do podjęcia zatrudnienia powstawał m.in. w przypadku: naruszenia zasad szkolenia określonych w 2 pkt 3 bądź niepodjęcia zatrudnienia w przypadku wskazanym w § 2 pkt 3 lit. j umowy. W przypadku uzyskania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia określonego w § 2 pkt 3 lit. i umowy przy braku wymaganej kursem obecności na zajęciach obowiązek zwrotu całości kosztów szkolenia wskazanego w § 2 pkt 1 lit. a i b nie powstaje.

Nie osiągnięcie z winy osoby zobowiązanej odpowiedniego poziomu znajomości języka norweskiego, potwierdzone przez prowadzącego kurs językowy, skutkuje obowiązkiem podjęcia przez osobę zobowiązaną dodatkowego szkolenia, trwającego od 2 do 5 miesięcy, celem podniesienia kwalifikacji i ponownego przystąpienia do procedury uzyskania zatrudnienia, przy czym szkołę i częstotliwość zajęć wskazuje inwestor dotujący, na podstawie opinii szkoły językowej. Koszty kursu dodatkowego, w tym organizowanego przez inwestora dotującego, ponosi osoba zobowiązana, stosownie do treści § 1 ust. a pkt 2 (§ 3 ust. 2). Konieczność zwrotu kwot określonych w 2 pkt 1 lit. a, b i d umowy wymagała uprzedniego pisemnego wezwania osoby zobowiązanej przez inwestora dotującego do wykonania zobowiązania (§ 3 ust. 11). Rezygnacja osoby zobowiązanej z przygotowania do wyjazdu lub faktyczne nie wyjechanie skutkuje koniecznością zwrotu kwot określonych w § 2 pkt 1 lit. a, b i d. (§ 3 ust. 10).

(dowód: umowa inwestycyjna, k. 15-17)

Umowa o świadczenie usług doradczych oraz umowa inwestycyjna zostały przez pozwaną podpisane na spotkaniu z przedstawicielami powoda w dniu 5 lutego 2021 roku, przy okazji dostarczenia dokumentów potrzebnych do autoryzacji. Przed spotkaniem pozwana nie była informowana o przewidywanym podpisaniu nowych umów. Podpisane przez pozwaną umowy nie zawierały dat ich podpisania. Pozwana uzupełniła egzemplarze umów o swoje dane (imię i nazwisko, nr dowodu osobistego, PESEL) i je podpisała.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179)

Przy podpisaniu ww. umów pozwana była zapewniana przez przedstawicieli powoda, że mają one analogiczną treść co poprzednie. W chwili podpisania pozwana nie dysponowała tekstem wcześniejszych umów, aby móc je porównać. Pozwana nie pytała, jakie będą konsekwencje niepodpisania umów.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179)

Powód uzupełnił datę podpisania ww. umów wpisując dzień 26 września 2020 roku.

(dowód: przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152)

W okresie od 13 października 2020 roku do 15 czerwca 2021 roku pozwana uczestniczyła w specjalistycznym szkoleniu w zakresie języka norweskiego dla pielęgniarek w szkole językowej prowadzonej przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G..

(dowód: zaświadczenie, k. 34)

Pozwana starannie przygotowywała się do zajęć, sumiennie odrabiała prace domowe, na naukę języka poświęcała 3-4 godziny dziennie. Testy pozwana zaliczała z wynikiem 87-98 %, a z egzaminów ustnych otrzymała oceny 4 i 5. W trakcie kursu brała również prywatne lekcje w szkole językowej w B., uzyskując certyfikat osiągnięcia poziomu A2+.

(dowód: zeznania świadka D. P., płyta CD k. 136, przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179, certyfikat, k. 141, przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152)

Pozwana opuściła tylko jedno zajęcia z uwagi na zachorowanie na C.-19.

(dowód: wydruk korespondencji e – mailowej, k. 106-110, zeznania świadka D. P., płyta CD k. 136, przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179)

Za kurs języka norweskiego dla pracowników opieki zdrowotnej, na jaki uczęszczała pozwana, powód zapłacił na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. łącznie kwotę 14.070 zł.

(dowód: faktury VAT, k. 18-25, potwierdzenia wykonania przelewów, k. 26-33, przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152)

W trakcie trwania kursu pozwana utrzymywała kontakt e – mailowy, telefoniczny z pracownikami powodowej spółki, w tym m.in. z członkiem zarządu P. J.. W korespondencji wyrażała zadowolenie z przebiegu kursu i postępów językowych, dzieliła się swoimi wrażeniami oraz obawami.

(dowód: zeznania świadka P. J., płyta CD k. 136, wydruk korespondencji e – mailowej, k. 106-110)

W trakcie kursu pozwana miała dostęp do materiałów szkoleniowych.

(dowód: przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152)

Kurs trwał do maja 2021 roku i nie kończył się egzaminem. Po zakończeniu kursu pozwana nie została poinformowana, iż osiągnęła poziom B1. Nie domagała się zweryfikowania poziomu językowego.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179)

Pozwana miała pięć rozmów on – line z potencjalnymi pracodawcami. W dniu 22 kwietnia 2021 roku z W. H., w dniu 27 kwietnia 2021 roku z przedstawicielem (...) C. A. (...) (W.), 12 maja 2021 roku z przedstawicielem jednej z komun norweskich (Lisa), w dniu 19 maja 2021 roku z przedstawicielem (...) C. A. (...) (E., dogrywka z innymi uczestnikami kursu o wyjazd, pozwana tę batalię przegrała). Nadto, w dniu 20 maja 2021 roku pozwana odbyła

rozmowę z przedstawicielem H. (B.), który umówił pozwaną na rozmowę telefoniczną z przedstawicielką jednej z norweskich komun w dniu 4 czerwca 2021 roku.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179, przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152)

Pierwsza rozmowa z przedstawicielami (...) C. A. (...) odbyła się w języku polskim, a jej przedmiotem było sprawdzenie kwalifikacji zawodowych pozwanej. Ostatnie spotkanie miało na celu weryfikację umiejętności językowych pozwanej. Po przeprowadzeniu rozmowy z pozwaną przedstawiciele uznali, że poziom językowy pozwanej nie jest zły, lecz niewystarczający do rozpoczęcia kursu intensywnego w Norwegii.

(dowód: zeznania świadka W. H., płyta CD k. 148)

Przed zakończeniem kursu pozwana została poinformowana o konieczności złożenia wypowiedzenia umowy o pracę. Termin wypowiedzenia upłynął z dniem 31 maja 2021 roku. Nadto, za oszczędności zrobiła zakupy na wyjazd.

(dowód: zeznania świadka D. P., płyta CD k. 136)

W e-mailu z dnia 21 maja 2021 roku P. J. zalecił pozwanej wykonanie jak najszybciej wymazu na (...) i prześwietlenia płuc (gruźlica) oraz uzyskanie zaświadczenia o niekaralności, wskazując, że ww. dokumenty należy następnie przetłumaczyć na język angielski i przesłać powodowi.

W dniu 1 czerwca 2021 roku za pośrednictwem poczty elektronicznej pozwana poinformowała powoda, że jej autoryzacja jest w trakcie rozpatrywania, a czas oczekiwania wynosi 3 miesiące. Nadto, pozwana dopytywała powoda, jaka jest szansa na wyjazd do Norwegii i jakie plany powód ma względem jej osoby.

W odpowiedzi na tego maila, P. J. odpisał m.in. że pozwana została zatwierdzona przez H., każdy pracodawca ma swoje wytyczne i może je w dowolnym czasie zmieniać, a także że pozwana nie może wyjechać bez autoryzacji. Ponadto, stwierdził, że jeśli pozwana nie wyjedzie w czerwcu, to kolejny wyjazd we wrześniu po dokończonym na własną rękę pod nadzorem powoda.

Powód zaproponował pozwanej odbycie na własny koszt trzymiesięcznego bądź sześciomiesięcznego kursu doszkoleniowego, jednakże pozwana wskazała, że nie stać jej na taki wydatek, gdyż wypowiedziała umowę o pracę oraz poczyniła wydatki związane ze skomplementowaniem dokumentów oraz zakupem odzieży, żywności i leków w związku z wyjazdem do Norwegii. W korespondencji z dnia 11 lipca 2021 roku pozwana zarzucała P. J., że nie odzywał się od 16 czerwca do 8 lipca 2021 roku, skarżyła się, że zostały zmienione warunki wyjazdu (H. wymaga poziomu B2, (...) preferuje pielęgniarki do 45 roku życia, wyższego poziomu znajomości języka norweskiego), o czym nie było mowy w umowie, wskazywała, że pracę w Norwegii dostały osoby ze słabszą znajomością języka oraz nie posiadające autoryzacji. Ponadto, wskazywała, że zgodnie z sugestią K. B. podjęła pracę.

W e-mailu z dnia 28 lipca 2021 roku P. J. zachęcał pozwaną do dalszej systematycznej (co najmniej 2 godziny dziennie) nauki, a także wskazał, że sprawdzenie progresu nastąpi we wrześniu, a wyjazd – z uwagi na opóźnienie nauki – odbędzie się w grudniu, w zależności od postępu w nauce, a także przesłał ofertę kursu doszkoleniowego.

(dowód: wydruk korespondencji e – mailowej, k. 91-96, przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179, częściowo zeznania świadka P. J., płyta CD k. 136, zeznania świadka D. P., płyta CD k. 136, przesłuchanie w charakterze powoda K. B., płyta CD k. 152)

Po złożeniu wypowiedzenia okazało się, że pozwana nie wyjedzie do Norwegii. Nową pracę na czas określony podjęła dopiero pod koniec lipca w szpitalu w B.. Od 1 września 2021 roku pozwana pracuje jako pielęgniarka w Norwegii. Pracę znalazła z pomocą koleżanki. Pozwana nie ma problemów z porozumiewaniem się w języku norweskim ze współpracownikami, pacjentami, nie ma problemów z załatwianiem spraw codziennych.

(dowód: zeznania świadka D. P., płyta CD k. 136, przesłuchanie pozwanej R. P., płyta CD k. 152 i 179)

W dniu 8 sierpnia 2021 roku pozwana napisała e-maila do P. J., wskazując, że jest zniechęcona i chciałaby się rozliczyć.

(dowód: wydruk korespondencji e – mailowej, k. 41)

Pismem z dnia 12 lipca 2022 roku powódka wezwała pozwaną do niezwłocznego wykonania zobowiązań umownych określonych w § 2 pkt 3 umowy inwestycyjnej. Wobec bezskuteczności wezwania, pismem z dnia 29 lipca 2022 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 24.700 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Przedmiotowe pismo zostało pozwanej doręczone w dniu 2 sierpnia 2022 roku.

W odpowiedzi, pismem z dnia 2 sierpnia 2022 roku pozwana odmówiła spełnienia roszczenia, wskazując, że postanowienia w zakresie, w jakim nakładają na nią obowiązek podjęcia dodatkowego szkolenia językowego stanowią niedozwolone postanowienia umowne, a przewidziane w umowie uprawnienie do weryfikacji poziomu znajomości języka norweskiego daje powodowi możliwość jednostronnego kształtowania treści stosunku prawnego, bez możliwości jakiegokolwiek interwencji ze strony pozwanej.

(dowód: wezwanie do wykonania zobowiązań, k. 35-35v wraz z dowodem nadania, k. 37, ostateczne wezwanie do zapłaty, k. 38 wraz z dowodem nadania, k. 39 i dowodem doręczenia, k. 40, pismo pozwanej z dnia 2 sierpnia 2022r., k. 77-78 wraz z dowodem nadania, k. 79 oraz wydrukiem śledzenia przesyłek portalu Poczty Polskiej S.A., k. 80)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań świadków P. J., D. P. i W. H., a także dowodu z przesłuchania stron.

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrywał się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych powyżej dowodów z dokumentów prywatnych w postaci umów zawartych przez strony, korespondencji stron, faktur VAT. Podkreślić należy, iż ww. dokumenty nie noszą żadnych znamion podrobienia, przerobienia ani żadnej innej ingerencji. Poza tym żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod wyżej wskazanymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Zważyć jednak należy, iż w świetle zeznań stron nie ulegało wątpliwości, że umowa o świadczenie usług doradczych oraz umowa inwestycyjna zostały antydatowane. Przedmiotowe umowy zostały bowiem podpisane w dniu 5 lutego 2021 roku, a nie w dniu 26 września 2020 roku, jak wskazano w ich nagłówku.

Jeśli chodzi o ocenę osobowego materiału dowodowego, to w ocenie Sądu to w zasadzie brak było podstaw do odmowy wiary zeznaniom świadka D. P. oraz pozwanej R. P.. Zdaniem Sądu zarówno zeznania pozwanej, jak również jej małżonka były szczere, wewnętrznie spójne, zbieżne ze sobą, a także nie budziły wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania. Podkreślić należy, iż zeznania pozwanej dotyczące okoliczności zawarcia poszczególnych umów, przebiegu kursu nauki języka norweskiego, postępów w nauce języka, podejmowanych działań związanych z samodzielną nauką języka, a także okoliczności związanych z przebiegiem rozmów z potencjalnymi pracodawcami, a także przyczyn niewyjechania do pracy do Norwegii latem 2021 roku korelują z treścią korespondencji e – mailowej prowadzonej przez strony, a w części także w zeznaniach przedstawiciela powodowej spółki.

Nie było również istotnych podstaw do kwestionowania zeznań świadka W. H.. Zdaniem Sądu świadek zeznawała szczerze i zgodnie z posiadaną wiedzą zrelacjonowała przebieg współpracy z pozwaną. Zeznania świadka nie budziły wątpliwości Sądu w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania.

W części ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o zeznania świadka P. J.. Świadek potwierdził, że pozwana sumiennie wywiązywała się z obowiązku nauki języka, uczestniczyła w zajęciach, odrabiała prace domowe, komunikowała się z powodem. Nadto, wskazał, że po przeprowadzonych rozmowach z pracodawcami powód

zapropował jej wzięcie udziału w kilkumiesięcznym kursie doszkalającym, co koreluje z treścią złożonych dokumentów, w szczególności wydrukami korespondencji e-mail. W świetle zeznań stron nie sposób uznać, aby pozwana odbyła trzy spotkania z pracodawcą na żywo. Jak wynika z zeznań stron wszystkie spotkania odbyły się on – line. Świadek zeznał, że pozwana wymagała 1-2 miesięcy dalszej nauki, stąd niezrozumiałe wydaje się kierowanie jej na 3 bądź 6 – miesięczny kurs doszkalający.

W znacznej części za wiarygodne należało uznać zeznania przedstawicielki powodowej spółki (...). Prezes zarządu powodowej spółki także potwierdziła, że pozwana należycie wywiązywała się z obowiązku nauki języka norweskiego, uczestniczyła w rozmowach on – line z kilkoma pracodawcami w okresie od kwietnia do maja 2021 roku, a jeden z potencjalnych pracodawców (H.) uznał umiejętności językowe pozwanej za dobre.. W powyższym zakresie zeznania powoda korelowały z pozostałym materiałem dowodowym. Przedstawicielka powoda przyznała, że umowa inwestycyjna oraz umowa o świadczenie usług doradczych były antydatowane i nie zostały zawarte w dacie w nich wskazanej.

Przechodząc do szczegółowych rozważań należy wskazać, że w niniejszej sprawie powódka domagała się od pozwanej zapłaty kwoty 24.070 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie tytułem zwrotu kosztów kursu językowego oraz kosztów przygotowania pozwanej do podjęcia pracy u pracodawcy w Norwegii, powołując się na zapisy zawarte w umowie inwestycyjnej. Pozwany powoływał się w szczególności na zapis § 3 ust. 1 lit. c. zgodnie z którym obowiązek zwrotu całości kosztów procesu przygotowania osoby zobowiązanej do podjęcia zatrudnienia powstawał m.in. w przypadku: naruszenia zasad szkolenia określonych w 2 pkt 3 bądź niepodjęcia zatrudnienia w przypadku wskazanym w § 2 pkt 3 lit. j umowy. W związku z powyższym należało uznać, że podstawę powództwa stanowi art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Podkreślić należy, iż przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej wynikającej z kontraktu jest: nienależyte wykonanie zobowiązania (lub nie wykonanie zobowiązania), szkoda i związek przyczynowy między nienależytym wykonaniem zobowiązania (lub nie wykonaniem zobowiązania) a szkodą (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 marca 2021r., I ACa 588/19, L.). Ciężar dowodu w zakresie podstawowych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej ciąży na wierzycielu zgodnie z zasadą wynikającą z art. 6 k.c. (zob. M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 353–626. Wyd. 3, Warszawa 2022).

Zważyć należy, iż w odpowiedzi na pozew pozwana zarzuciła sprzeczność niektórych postanowień umownych, zwł. dotyczących obowiązku podjęcia dodatkowego szkolenia językowego czy jednostronnej weryfikacji poziomu znajomości języka przez powoda z zasadą swobody umów, co skutkuje nieważnością umowy w myśl art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 k.c., a także zarzuciła, że postanowienia umowy są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W ocenie Sądu, zważywszy, iż umowa, a w zasadzie szereg umów, zostały zawarte pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem, należało dokonać oceny postanowień umownych w nich zawartych w ramach kontroli incydentalnej o jakiej mowa w art. 385¹ 1 k.c. Podkreślić bowiem należy, że zgodnie z orzecznictwem (...) sąd powinien z urzędu uwzględnić abuzywność klauzuli umownej. W orzeczeniu w sprawie C- 397/11, w pkt. 27 i 28 Trybunał Sprawiedliwości UE podniósł, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, i czyniąc tak, powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą” (podobnie (...) w sprawie C 618-10 pkt. 42-44. (źródło [http:// curia.europa.eu](http://curia.europa.eu)). Nadto w pkt. 2 i 3 wyroku z dnia 30 maja 2013 r. (C-397/11) (...) jednoznacznie stwierdził, że:

i. artykuł 6 ust. 1 Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, ma obowiązek, po pierwsze, wyciągnięcia wszystkich konsekwencji wynikających na podstawie prawa krajowego z takiego stwierdzenia bez oczekiwania na wniosek konsumenta w tym zakresie w celu zapewnienia, iż

konsument nie będzie związany takim warunkiem, oraz po drugie, oceny co do zasady na podstawie obiektywnych kryteriów, czy dana umowa może dalej istnieć bez takiego warunku.

ii. dyrektywę 93/13 należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, który z urzędu stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, powinien w miarę możliwości zastosować krajowe przepisy proceduralne w taki sposób, aby wyciągnąć wszystkie konsekwencje, które na podstawie prawa krajowego wynikają ze stwierdzenia nieuczciwego charakteru danego warunku, w celu zapewnienia, że konsument nie będzie nim związany.

W świetle przytoczonego orzecznictwa należało zatem przyjąć, że Sąd krajowy powinien wykorzystać wszystkie możliwe środki, aby z urzędu uwzględnić niedozwolony charakter postanowienia umownego, nawet jeśli konsument tego aspektu nie podniósł na żadnym etapie procesu. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Nadto, należy mieć na względzie, że zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W przedmiotowym przypadku nie ulegało wątpliwości, że umowy zawarte pomiędzy stronami mają charakter jednostronnie profesjonalny. W świetle wymienionych powyżej przesłanek dla uznania postanowień przedmiotowej umowy kredytu konsumenckiego za abuzywne konieczne było ustalenie, że nie zostały one uzgodnione indywidualnie.

W myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z treścią art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje, a więc w niniejszej sprawie na stronie powodowej. Jak wskazuje się w judykaturze przez "rzeczywisty wpływ" – o jakim mowa w cytowanym powyżej przepisie – należy rozumieć realną możliwość oddziaływania na treść postanowień umownych. Z tego też powodu okoliczność, iż konsument znał treść danego postanowienia i rozumiał je, nie przesądza o tym, że zostało ono indywidualnie uzgodnione. Za uzgodnione indywidualnie trzeba bowiem uznawać tylko takie klauzule umowne, na których treść istotnie mógł on w praktyce oddziaływać. Chodzi zatem o postanowienia rzeczywiście, a nie w sposób fingowany, negocjowane bądź o klauzule włączone do umowy wskutek propozycji zgłoszonej przez konsumenta. Trzeba więc badać, czy konsument miał realny wpływ na ewentualną zmianę klauzul proponowanych przez przedsiębiorcę i czy z możliwości tej zdawał sobie sprawę (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 sierpnia 2019r., I ACa 79/19, L.). Zatem, postanowieniem indywidualnie uzgodnionym w myśl przepisu art. 385¹ § 1 k.c. nie jest postanowienie, którego treść konsument mógł negocjować, lecz takie postanowienie, które rzeczywiście powstało na skutek indywidualnego uzgodnienia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 maja 2015r., VI ACa 995/14, L.). Ponadto, pamiętać należy, że wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem będą klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego Warszawa z dnia 15 maja 2012r., VI ACa 1276/11, L.). W niniejszej sprawie strona powodowa nie wykazała w żaden sposób, że postanowienia umowne były przedmiotem indywidualnych negocjacji i pozwana miała realną możliwość zmiany tegoż postanowienia. Wręcz przeciwnie, teksty umów zostały z wyprzedzeniem przygotowane przez powoda i następnie przedstawione pozwanej do podpisu, bez negocjowania poszczególnych zapisów. W szczególności powyższa uwaga odnosi się do dwóch ostatnich umów, tj. umowy inwestycyjnej oraz umowy świadczenie usług doradczych, które zostały pozwanej podsunęte do podpisu już w trakcie trwania stosunku prawnego i antydatowane. W myśl art. 385¹ § 1 k.c. kontroli incydentalnej nie podlegają postanowienia określające główne świadczenia stron, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nie budzi

wątpliwości, że postanowienia dotyczące zwrotu kosztów w razie niewykonania zobowiązania nie dotyczą świadczeń głównych stron.

Dla uznania spornych klauzul za abuzywne konieczne było także ustalenie, czy klauzule te kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy. Jak wskazuje się w doktrynie w stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do wartości takich jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. W szczególności w taki sposób kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy (por. M. Bednarek [w:] E. Łętowska (red.) System prawa prywatnego, t. 5, Warszawa 2006, s. 662-663; W. Popiołek [w:] K. Pietrzykowski (red.) Kodeks cywilny. Komentarz, t. I, 2005, art. 3851, nb 7; K. Zagrobelny [w:] E. Gniewek (red.) Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2008, art. 3851, nb 9). Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą także działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (por. I. Wesołowska [w:] C. Banasiński (red.) Niedozwolone postanowienia umowne, w: Standardy wspólnotowe w polskim prawie ochrony konsumenta, Warszawa 2004, s. 180). Postanowienia umowy lub wzorca umownego rażąco naruszają interes konsumenta, jeżeli poważnie, znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron. Pojęcie rażącego naruszenia interesów konsumenta nie może być sprowadzane tylko do wymiaru czysto ekonomicznego; należy też uwzględnić niewygodę organizacyjną, nierzetelność traktowania, wprowadzenie w błąd, naruszenie prywatności konsumenta (por. wyrok SN z 6 października 2004 r., I CK 162/04, (...) 2005, Nr 12, poz. 136; wyrok SN z 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, B. (...), Nr 11). W wyroku z 13 lipca 2005 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 10 maja 2017 r. w sprawie o sygn. akt XXIV C 554/14 za dobre obyczaje uznać zatem należy kształtowanie takich warunków umów, które nie będą uprzywilejowywały jednej strony umowy tj. przedsiębiorcy, w sposób nadmierny obciążając drugiego z kontrahentów – konsumenta.

Dokonując kontroli zapisów umów w świetle dobrych obyczajów należało uwzględnić także inne umowy pozostające w związku z umową inwestycyjną, w której znalazły się zapisy dotyczące zwrotu kosztów szkolenia. W rozpatrywanym przypadku strona powodowa skonstruowała konglomerat dość skomplikowanych stosunków prawnych, które pozostawały ze sobą w związku. W dniu 26 września 2020 roku strony podpisały umowę szkoleniową oraz umowę doradztwa pracy w Norwegii jako pielęgniarka. W pierwszej ze wskazanych umów w § 3 ust. 1 określono przesłanki zwrotu kosztów szkolenia przez osobę zobowiązaną, zaś w ust. 2 wskazano, że zasady aktualizacji odpowiedzialności określonej w § 3 pkt 1 umowy mają zastosowanie w przypadku nie osiągnięcia odpowiedniego poziomu znajomości języka norweskiego przez osobę zobowiązaną, potwierdzone przez prowadzącego kurs językowy, skutkuje obowiązkiem podjęcia dodatkowego szkolenia trwającego około 3 miesięcy, celem podniesienia kwalifikacji i ponownego przystąpienia do procedury uzyskania zatrudnienia. Zważyć należy, iż już w trakcie trwania szkolenia, w dniu 5 lutego 2021 roku powód przedstawił pozwanej do podpisania dwie inne umowy, w tym umowę inwestycyjną oraz umowę o świadczenie usług doradczych. Jak wynika z zeznań pozwanej nie była ona wcześniej informowana o konieczności podpisania dodatkowych umów, nie przesłano jej wcześniej projektów tych umów, nadto nie dysponując tekstem wcześniejszych umów nie była w stanie porównać poszczególnych zapisów umownych. Przy podpisaniu ww. umów, przedstawiciele powoda zapewniali pozwaną, że ich treść w zasadzie jest tożsama z wcześniejszymi umowami. Przedmiotowe umowy jednak zawierały zapisy znacząco różniące się od poprzednich umów, a także w odniesieniu do określenia zakresu odpowiedzialności osoby zobowiązanej. Zdaniem Sądu podpisanie nowych umów w okolicznościach niepozwalających na podjęcie rozsądnej, przemyślanej decyzji, a także niezgodne z prawdą zapewnianie, że umowy nie różnią się od poprzednich stanowiło naruszenie zasady uczciwości kontraktowej. Podkreślić przy tym należy, iż zawierając umowę inwestycyjną nie rozwiązano wcześniejszej umowy szkoleniowej dotyczącej tej samej materii. W tych okolicznościach u przeciętnego konsumenta, nie posiadającego fachowej wiedzy z zakresu prawa, mogą powstać istotne wątpliwości co do rozumienia poszczególnych zapisów, związku pomiędzy

umowami. Określenie wszystkich elementów stosunku prawnego zawartego pomiędzy stronami wywołało chaos informacyjny. Zważyć należy, iż zgodnie z § 3 ust. 2 umowy inwestycyjnej nie osiągnięcie z winy osoby zobowiązanej odpowiedniego poziomu znajomości języka norweskiego, potwierdzone przez prowadzącego kurs językowy, skutkuje obowiązkiem podjęcia przez osobę zobowiązaną dodatkowego szkolenia, trwającego od 2 do 5 miesięcy, celem podniesienia kwalifikacji i ponownego przystąpienia do procedury uzyskania zatrudnienia, przy czym szkołę i częstotliwość zajęć wskazuje inwestor dotujący, na podstawie opinii szkoły językowej. Koszty kursu dodatkowego, w tym organizowanego przez inwestora dotującego, ponosi osoba zobowiązana, stosownie do treści § 1 ust. a pkt 2. Podkreślić należy, iż przedmiotowe umowy pozostają ze sobą częściowo sprzeczne. W odniesieniu do zapisów dotyczących obowiązku uczestnictwa w dodatkowym kursie konsument nie wie, jakie są kryteria skierowania go na kurs doszkalający, tym bardziej, że jedna z umów jako przesłankę wymienia winę osoby zobowiązanej w nieosiągnięciu poziomu znajomości języka norweskiego. Ponadto, należy wskazać, że w umowie nie przewidziano jasnych kryteriów weryfikacji umiejętności językowych osoby zobowiązanej pozwalających na skierowanie jej na kurs doszkalający. W umowach jest mowa o „odpowiednim” poziomie, nie wiadomo jednak co należy pod tym pojęciem rozumieć. W żadnej z umów (szkoleniowej bądź inwestycyjnej) nie odwołano się do żadnych weryfikowalnych kryteriów jak np. określony wynik testów czy egzaminów, czy też uzyskanie określonego certyfikatu językowego potwierdzającego znajomość języka na danym poziomie. Wprawdzie w odrębnej umowie tj. umowie doradztwa do pracy w Norwegii jako pielęgniarka wskazano, że nauka języka trwa do osiągnięcia poziomu B1, jednak w umowie inwestycyjnej brak odwołania do umowy o doradztwo. Jednocześnie w świetle zeznań świadka W. H. nie sposób uznać, że nie osiągnięcie poziomu B1 było przesłanką do podjęcia dodatkowego kursu przez osobę zobowiązaną. Świadek bowiem wskazała, że osoby, które osiągnęły poziom A2 były przez pracodawcę (...) C. A. (...) kierowane na bezpłatny kurs intensywny już w Norwegii. W takim przypadku nie było konieczności odbycia odpłatnego kursu doszkalającego. Dalej, należy zauważyć, że znajomość języka przez pozwaną nie była weryfikowana poprzez określenie poziomu znajomości języka. Z zeznań pozwanej wynika, że kurs szkoleniowy nie kończył się żadnym egzaminem końcowym, który potwierdzałby znajomość języka np. na poziomie A1, A2, B1. Z okoliczności sprawy nie wynika, aby pozwana zakończyła kurs z wynikiem negatywnym, a wręcz przeciwnie uzyskiwała bardzo dobre wyniki w nauce, a jej zaangażowanie, sumienność były oceniane wysoko. Nie wskazano także w jaki sposób brak „odpowiedniego” poziomu znajomości języka miał być potwierdzony przez prowadzącego kurs językowy, skoro to właśnie stanowisko szkoły językowej miało być główną przesłanką skierowania osoby zobowiązanej na dodatkowe zajęcia. W aktach nie ma żadnego dokumentu wydanego przez szkołę językową wskazującego, że pozwana winna zostać skierowana na dodatkowy kurs. Wobec powyższego decyzja o skierowaniu pozwanej na dodatkowy kurs zależała od uznaniowej, arbitralnej decyzji powoda, nieopartej na jasnych kryteriach weryfikacji umiejętności językowych. Ponadto, należy wskazać, że w umowie nie ma żadnych zapisów, które uzależniałyby konieczność podjęcia dodatkowego szkolenia językowego od wyniku rozmowy z potencjalnym pracodawcą. Oznacza to, że faktycznie powód obowiązek o jakim mowa w § 3 ust. 2 umowy inwestycyjnej uzależnił od przesłanek pozaumownych. W umowie nie wskazano także od czego zależy długość trwania kursu doszkalającego. Skoro konsument ma ponosić koszty dodatkowego szkolenia, co może stanowić dla niego istotne obciążenie, brak w tym zakresie jasnych kryteriów również jest nie do pogodzenia z dobrymi obyczajami. Jednocześnie, kierowanie pozwanej na kurs trwający 6 miesięcy – gdy w umowie szkoleniowej mowa jest o około trzymiesięcznym kursie, a w umowie inwestycyjnej o 2-5 miesięcznym – należy uznać za niezgodne z zapisami umowy. Zresztą z zeznań P. J. wynika, że pozwana potrzebowała 1-2 miesięcy na poduczenie się języka, stąd niezrozumiałe jest dlaczego pozwana była kierowana na 3 czy 6 – miesięczne kursy. Nadto, należy zauważyć, iż skierowanie pozwanej na dodatkowy kurs było sprzeczne z wcześniejszymi zapewnieniami powoda. W korespondencji e-mailowej P. J. zapewniał pozwaną, że została zatwierdzona przez H., a zatem pozwana była utrzymywana w przekonaniu, że w czerwcu wyjedzie do pracy w Norwegii, w związku z czym rozwiązała stosunek pracy ze swoim pracodawcą (w uzgodnieniu z powodem), po czym okazało się, że powinna przejść dodatkowe szkolenie. Zdaniem Sądu powyższe w sposób rażąco naruszyło interesy pozwanej, albowiem mimo że sumiennie uczyła się przez cały okres trwania kursu, z uwagi na niejasny sposób weryfikacji jej umiejętności językowych została zmuszona do poniesienia znacznych kosztów. W związku z powyższym, skoro ww. postanowienie jest abuzywne to nie wiązało pozwanej i nie mogło być podstawą do żądania od niej zwrotu kosztów.

Nadto, nie sposób uznać, aby powód w sposób lojalny postępował z pozwaną w trakcie realizacji umowy. Skoro pozwana już od kwietnia uczestniczyła w rozmowach on-line z pracodawcami, to powód winien mieć świadomość tego, że nie posiada ona wystarczających umiejętności językowych pozwalających na podjęcie pracy na terenie Norwegii w zawodzie pielęgniarki. W związku z powyższym nie powinien zapewniać pozwanej o możliwości zatrudnienia już w czerwcu, skłaniać do rozwiązania stosunku pracy, a także do poczynienia wydatków związanych z wyjazdem (badania, pozyskiwanie dokumentów, tłumaczenia, zakupy), co spowodowało znaczne pogorszenie jej sytuacji finansowej. W tych okolicznościach zachowanie powoda należało uznać jako nieuczciwe. W tym kontekście postępowanie powoda zasługuje również na negatywną ocenę w kontekście art. 5 k.c.

Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu, nie sposób uznać, że pozwana w sposób zawiniony nie osiągnęła odpowiedniego poziomu znajomości języka norweskiego, co w świetle § 3 ust. 2 umowy inwestycyjnej stanowiło przesłankę podjęcia dodatkowego kursu językowego. Jak bowiem wynika z zebranego materiału dowodowego pozwana wywiązała się należycie ze wszystkich obowiązków dotyczących nauki, co wynika również z zeznań P. J. czy K. B.. Pozwana osiągnęła przewidzianą umową frekwencję, opuściła tylko jedno zajęcia z uwagi na zachorowanie na C.-19, uczestniczyła w prywatnych lekcjach w szkole językowej w B., uzyskując certyfikat osiągnięcia poziomu A2+, zawsze była starannie przygotowywana do zajęć, sumiennie odrabiała prace domowe, na naukę języka poświęcała 3-4 godziny dziennie, testy zaliczała z wynikiem 87-98 %, a z egzaminów ustnych otrzymała oceny 4 i 5. W trakcie trwania kursu pozwana utrzymywała także kontakt e – mailowy, telefoniczny z pracownikami powodowej spółki. Pozwana nie osiągnęła negatywnego wyniku na żadnym egzaminie. Wbrew zapisom umowy, nie ma żadnych dowodów na to, że prowadzący kurs językowy potwierdził brak odpowiednich umiejętności językowych pozwanej. W świetle zebranego materiału dowodowego sposób weryfikacji umiejętności językowych pozwanej przez powoda budzi tym większe wątpliwości, że już we wrześniu 2021 roku pozwana podjęła zatrudnienie w Norwegii jako pielęgniarka i nie ma żadnych trudności z komunikacją ze współpracownikami czy pacjentami. Odnosząc się do zarzutów pozwanej odnośnie prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych w innym dialekcie aniżeli będący przedmiotem szkolenia (bokmal), to z zeznań K. B. wynika, że co najmniej rozmowa z E. mogła być prowadzona w dialekcie niezrozumiałym dla pozwanej. Nadto prezes zarządu powodowej spółki zeznała, że przez przedstawiciela spółki (...) znajomość języka norweskiego przez pozwaną została oceniona jako dobra. Powyższe świadczy zatem, że nie istniały przeszkody, aby kontynuować poszukiwania pracodawcy dla pozwanej. Tymczasem, od czerwca powód zaprzestał poszukiwań, najpierw zapewniając pozwaną, że wkrótce zakończy proces rekrutacyjny i skieruje ją do pracy w Norwegii, a później kierując ją na kurs doszkalający. W świetle przedłożonej korespondencji e – mailowej wątpliwości budzi również, czy przyczyną braku kwalifikacji pozwanej do wyjazdu do pracy były umiejętności językowe. Z treści e – maila P. J. z dnia 11 lipca 2021 roku wynika, że wytyczne dotyczące zatrudnienia nie były jasne, stałe i pracodawcy mogli je dowolnie zmieniać.

W związku z powyższym Sąd powództwo oddalił na podstawie art. 471 k.c. a contrario w zw. z art. 385¹ k.c. w zw. z art. 5 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądził od przegrywającej niniejszy spór powódki na rzecz pozwanej kwotę 3.617 zł, stanowiącą opłatę za czynności fachowego pełnomocnika, zgodnie z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w wysokości stawki minimalnej obliczonej od podanej wartości przedmiotu sporu oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa. Zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c. od przyznanych kosztów procesu Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się postanowienia do dnia zapłaty.